

קרנבל בוונציה

הקאמרטה הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטה הישראלית ירושלים

מייסד ומנהל מוסיקלי: אבנר בירון
יועץ: יוסף ברדנשוילי

חברי התזמורת

*נגן ראשי**משנה לנגן ראשי		כינור ראשון	כינור שני	ויולה	צ'לו	קונטרבאס	אבוב
		מתן דגן*	אנדראה האלם*	מיכאל פלסקוב*	צבי אורליאנסקי*	דמיטרי רוזנצוויג*	מוקי זוהר*
		נטשה שר*	אטיין מנרי*	דורון אלפרין	יפים אייזנשטדט*	אלכסנדר אוסיפנקו	אורי מירז
		כרמלה ליימן**	אדוארד רזניק**	בוריס רימר	מרינה כץ*		
		מיכאל בויאנר	אנה קובזרב	אנדריי שפליניקוב	אלכסנדר סינלניקוב**	חליל	בסון
		דניס גרסי	מיכאל קונצביץ'			אסתי רופא*	מאוריציזו פאז*
		רומן יוסופוב	קרן שושני				קריסטיונס גריגס
		סופיה קירסנובה					
		כנר עמית כבוד: אריק קוביליאנסקי					
							קרן יער
							אלון ראובן*

נגניות אורחות: יוליה קליין, כינור; נעם פרסקו, קרן יער

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל

*חברי הוועד המנהל		פרופ' רות ארנון*, יו"ר		פרופ' אבי בן בסט*		אילן דה פריס*	
רו"ח רענן קופ*		יעקב אייזנר*		רו"ח תלמה ברבשקנולר		רוברט דרייק	
פרופ' אורי קרשון		ד"ר חנן אלון		פרופ' בני גיגר*		פרופ' משה הדני*	
ברוך שלו*		יצחק אלרון*		עו"ד יאיר גרין*		אפרת וימן גרשוני	
דב שפיר		פרופ' שלמה בידרמן					

הצוות האדמיניסטרטיבי

<p>התזמורת מודה לבנותיו של עקיבא עצמון ז"ל על השאלת הכינור בעל הצליל המיוחד שבו הפליא לנגן כאשר לא היה עסוק בהקמת המדינה.</p>	מכירות: דגן פדר	מנהל כללי: בן ציון שירה
	מנהל במה: ואלרי אקסיונוב	מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ'
	יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן	מפיק וספרן: מורן מגן
	הנהלת חשבונות: שרית יצחקי	מנהלת שיווק: תמר אומנסקי

מחלקת מנויים: 1-700-55-2000 / בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים / טל: 02-5020503 / פקס: 02-5020504

כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com / אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות ומסתייעת בתורמים שונים.

31
שנות
2015-2014

ירושלים / המינהל הקהילתי, הגבעה הצרפתית
יום ג' 17.2.15 בשעה 10:00 (קונצרט עם תהליך העבודה)

כרמיאל / היכל התרבות
יום ה', 19.2.15 בשעה 20:30

זכרון יעקב / אלמא מרכז אמנויות
מוצ"ש, 20.2.15 בשעה 13:00

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות
מוצ"ש, 21.2.15 בשעה 20:00

עכו / הקונסרבטוריון העירוני
יום ב', 23.2.15 בשעה 20:00

ירושלים / תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון
יום ג', 24.2.15 בשעה 20:00

קרנבל בוונציה

צ'ארלס אוליביירי מונרו מנצח (קנדה)
סרגיי נקריאקוב
חצוצרה ופולוגלהורן (ישראל)

אדוארד אלגר (1857-1934)
מבוא ואלגרו לרביעייה
ולתזמורת כלי קשת, אופ' 47

וולפגנג אמדאוס מוצרט (1756-1791)
קונצ'רטו לקרן מס' 4 במי במול מז'ור,
ק' 495, מנוגן בפולוגלהורן

ז'אן-בטיסט ארבן (1825-1889)
פנטזיה ווריאציות על "קרנבל בוונציה",
בעיבוד לחצוצרה ולכלי קשת

הפסקה

גיל שוחט (1973)
פרקים מתוך הסוויטה לכלי קשת
"באדנהיים"

פרנץ שוברט (1797-1828)
סימפוניה מס' 5 בסי במול מז'ור, ד' 485

הבינלאומי של פראג באביב 2000. בסמיכות זמן העניקו לו פרסים גם עיריית פראג, רדיו צ'כיה וחברת התקליטים סופראפון. יצירות בניצוחו הוקלטו גם בחברות סוני, נקסוס, RCA ונאיב.

צ'ארלס אוליביירימונרו גדל בטורונטו, שם למד נגינת פסנתר אצל הפדגוג הקנדי רב־ההילה בוריס ברלין. אחר כך למד מוסיקה וניצוח בקונסרבטוריון המלכותי למוסיקה ובאוניברסיטת טורונטו. בשנת 1992 העניק לו ממשל אונטריו שלוש מלגות להשתלם בניצוח אצל המאסטרי אוטקר טרֶהֶליק וייז'י בלוהלבק באקדמייה ע"ש ינאצ'ק בעיר בֶּרְנו שבצ'כיה. ואז, בשני הקייצים של 1995/6 למד באקדמיה למוסיקה ע"ש קיג'י בסיינה שבאיטליה, אצל איליה מוסין ויורי טמירקנוב.

היום צ'ארלס אוליביירימונרו הוא דמות מפתח במוסדות המוסיקה המרכזיים של הבירה הצ'כית ומרצה באקדמיה למוסיקה של פראג.

בנוסף לכך, אוליביירימונרו מכהן כמנצח אורח של תזמורות מובחרות ברחבי העולם: הפילהרמונית הישראלית, הפילהרמונית הצ'כית, התזמורות הפילהרמוניות של בריסל, ורשה ופטרבורג, התזמורות הסימפוניות של איסטנבול, אמסטרדם, אתונה, ברלין, טוקיו, טורונטו, ליסבון, מונטריאול, ניו יורק, פרנקפורט, סאול, סידיני וסנטיאגו ותזמורת רדיו דנמרק.

הקריירה הבינלאומית של אוליביירימונרו החלה להמריא עם זכייתו בפרס הראשון בתחרות הניצוח של פסטיבל המוסיקה

מאסטרו צ'ארלס אוליביירימונרו הוא מנצח קנדי, אך בה במידה ניתן לקרוא לו מנצח בינלאומי: העונה הנוכחית, 2014/15, היא עונתו הרביעית כמנצח הראשי של התזמורת הפילהרמונית של דרום־וסטפאליה בגרמניה, ובמקביל הוא מנצח כבוד של הפילהרמונית של צפון צ'כיה, שאותה ניהל לאורך שנים. בעבר כיהן אוליביירימונרו גם כמנהל המוסיקלי של תזמורות ופסטיבלים בגרמניה, בסלובקיה ובארצות הברית. מאז 2005 הוא משמש מנצח־מנהל של התוכנית להכשרת מוסיקאים צעירים המתקיימת מדי קיץ בעיירה ראונד־טופ שבטקסס, ארה"ב.

למארגני פסטיבל קורסהולם, פינלנד, נודע בשנת 1990 כי עומד להגיע אליהם "ילד פלא": סולן חצוצרה צעיר מאוד מברית המועצות. בבוקר שאחרי הופעת סרגיי נקריאקוב, הדביקו כמה מעתונאי המוסיקה לוורטואוז בן ה-13 כינוי המלווה אותו מאז ועד היום: "פגניני של החצוצרה".

סרגיי נקריאקוב נולד ב-1977 בעיר ניז'ני נובגורוד (אז: "גורקי") על גדות הוולגה. בהיותו בן שש החל ללמוד נגינה בפסנתר, אך פציעה בעמוד השדרה הפכה את הישיבה מול המקלדת לבלתי אפשרית. אביו, מיכאיל, החליט ללמדו לנגן על חצוצרה, ובאימונים מפרכים שולבו גם יצירות לכלי סולו שאינם חצוצרה ושאותם עיבד האב בעבור בנו. מגיל עשר החל סרגיי להופיע עם תזמורות ברחבי ברית המועצות. ב-1988 זכה בתעודת הצטיינות בתחרות כלי נשיפה ממתכת לבוגרים.

ב-1991, אחרי שנפתח מסך הברזל, עלתה משפחת נקריאקוב לישראל, וכך נתאפשר לסרגיי "לפרוש כנפיים". באותה שנה כבר זכה להצלחה גדולה בפסטיבל איבו פוגורליץ' בבאד וורסהופן בגרמניה ובפסטיבל זלצבורג באוסטריה, וכעבור שנה - בפסטיבל המוסיקה של שלזוויג-הולשטיין, שם הוענק לו "פרס דוידוף" לאמנים בראשית דרכם. בשנים 1993/4 השתלם נקריאקוב בקונסרבטוריון למוסיקה בפריס, אצל החצוצרן גי טוברון.

נקריאקוב, המתגורר היום בצרפת, מופיע במרכזי המוסיקה החשובים בעולם: תיאטרון שאנז אליזה בפריס, הרויאל

פסטיבל הול והרויאל אלברט הול בלונדון, מרכז לינקולן בניו יורק ואתמפיתיאטרון הוליווד בול בלוס אנג'לס. הוא מנגן עם מיטב התזמורות וגדולי המנצחים: סקרי אורמן, ולדימיר אשכנזי, כריסטוף אשנבאך, יורי בשמט, ולרי גרגייב, יורי טמירקנוב, סר נוויל מרינר, קנט גאנו, ולדימיר ספיבקוב, ועוד. הוא מרבה להופיע בהרכב מצומצם עם אחותו הפסנתרנית ורה אוחוטניקובה או עם הפסנתרנית מריה מאירוביץ'.

ייחודו של נקריאקוב הוא שהוא משוה לנגינתו אופי שירת, כשל כלי קשת, בהתעלם מאתגר הנשימה המלווה כל נשפן. בתקליטיו ניתן לשמוע לצד הקונצ'רטי המפורסמים לחצוצרה גם

עיבודי קונצ'רטי שנכתבו לכלי סולו אחרים, משל היידן, הומל, מוצרט, הופמיסטר וסן סאנס. ב-2002 בחר בו ארגון הגג של חברות התקליטים הגרמניות כנגן השנה וזיכה אותו בפרס אקו-קלאסיק היוקרתי.

ב-2006 ניגן נקריאקוב עם הקאמרית של מינכן את "אד אבסורדום", קונצ'רטו לחצוצרה תובעני לנשימה שכתב בעבורו ירג וידמן, ובעונה 2009/10 ניגן בהשמעת בכורה את "פייטה", יצירה ובה נימות ג'אזיות, שכתב בעבורו כריסטיאן יוקסט ושהוקדשה לזכר החצוצרן צ'ט בייקר. עם הקאמרטה הופיע נקריאקוב במרכז התרבות AKL בלוצרן לפני כשלוש שנים.

סרגיי נקריאקוב מנגן בכלים מבית "אנטואן קורטואה", פריס, ובהם כלים המיוצרים בהזמנה מיוחדת, כגון פלוגלהורן שהותקנו בו ארבעה שסתומים במקום שלושה, דבר המקל על נגינת הצלילים הנמוכים.

המיסה הגדולה

אבנר בירון מנצח
קרן מוצרי סופרן (ישראל)
נועה פרנקל אלט (ישראל)
פביו טרומפי טנור (שוויץ)
יאיר פולישוק בס־בריטון (ישראל)
האנסמבל הקולי הישראלי
מנהל מוסיקלי: יובל בן עוזר

יוהאן סבסטיאן באך מיסה בסי מינור רי"ב 232

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 13.3.15 בשעה 13:00

מוצ"ש, 14.3.15 בשעה 20:00

יום ב', 16.3.15 בשעה 20:00 (סדרת יום א')

ירושלים: תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון

יום ג', 17.3.15, בשעה 19:30

חיפה: אולם רפפורט

יום ד', 18.3.15 בשעה 20:30

זכרון יעקב: אלמא מרכז אמנויות

יום ה', 19.3.15 בשעה 20:00

דיאלוג ושתיקה

אנדרס מוסטון מנצח
פרופ' משה הלברטל מרצה
ירון רוזנטל פסנתר
מתן דגן כינור
כרמלה ליימן כינור

באך ריצ'רדקר לשישה קולות מתוך "מנחה מוסיקלית" רי"ב 1079
ארנסט בלוך קונצ'רטו גרוסו מס' 1 לתזמורת כלי קשת ולפסנתר
מוצרט אדג'ו ופוגה בדו מינור לכלי קשת ק' 546
באך קונצ'רטו לשני כינורות ברה מינור רי"ב 1043

ירושלים: תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון

יום ו', 27.2.15 בשעה 11:00

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 6.3.15 בשעה 11:00

הדיאלוג והשתיקה הם אבני יסוד של חשיבה ויצירה, תקשורת והתאגדות
אנושית. השתיקה מסמנת את גבול הדיאלוג; הדיאלוג - את סופה
של השתיקה. משה הלברטל הוא פרופסור בחוגים למחשבת ישראל
ולפילוסופיה באוניברסיטה העברית בירושלים ומופקד הקתדרה ע"ש
גרוס בבית הספר למשפטים באוניברסיטת ניו יורק.

ב-1904 העניק הכתר הבריטי תואר

סר למר אדוארד אלגר, בנם של מכוון פסנתרים ובת איכרים. לקראת סוף חייו עוטר בתואר ברונט. בין לבין זכה בחמישה עיטורי מלכות ובתשעה תוארי דוקטור כבוד מאוניברסיטאות, ובהן אוקספורד, קיימברידג' וייל. אילו ידעו זאת קרובי אשתו קרוליין, בתו של אציל וגנרל, האם היו מתעקשים גם אז לנשלה מירושתה משהכריזה על רצונה להינשא לו?

את היצירה שלפנינו חיבר אלגר ב-1905, והיא הייתה מעין פתיח לשני עשוריו הפוריים ביותר, שנות הארבעים והחמישים לחייו. המוטיב המרכזי ביצירה נגזר - על פי עדותו שלו - משיר וולשי. אלא שמכך אין להסיק שאלגר נהג לשאוב את רעיונותיו מן הפולקלור או ממקורות חיצוניים אחרים. נהפוך הוא, רוב רעיונותיו באו מתוכו. מגיל צעיר אהב להלחין מנגינות ולרושמן במחברת, וזו שימשה לו מקור השראה גם בגילים מתקדמים, כולל בהלחנת היצירה הזאת.

אדוארד הילד למד נגינה מאביו, כנר, נגן עוגב, מכוון פסנתרים ובעל חנות לכלי מוסיקה ולתווים בעיר ווסטר. מאימו נחל את אהבת הקריאה והטבע. השילוב המשפחתי של אהבת מוסיקה וקריאה סייע לאלגר הצעיר להרחיב את ידיעותיו. בספריית הקתדרלה שבה עבד אביו קרא ספרי תיאוריה מוסיקלית, מאמרים במילון גרוב וחבורות הדרכה לנגינת עוגב. האוטודידקטיות שלו עיצבה אותו כמלחין מקורי, אך בעטייה חש שלא בנוח

בין מלחינים חניכי אקדמיות. חלומו הגדול היה ללמוד בלייפציג, כותל המזרח של המוסיקה, אלא שאביו לא יכול היה לממן עבורו לימודים אלה. לימים יציין ה"מיוזיקל טיימס" של לונדון את אי הצלחתו של אלגר לממש את חלומו ללמוד בלייפציג כאחת הנסיבות שהיטיבו עימו כמלחין, כי בזכות זה התרחק מדוגמטיזם.

אי הנחת שהביעה משפחת הגנרל המנוח סר הנרי רוברטס על כי בתו קרוליין אלס גמרה אומר להינשא למורה הצעיר שלה לפסנתר, מעידה עד כמה קשתה על אלגר בחרותו לעומת בגרותו: כל דימויו באותם ימים הייתה כשל פשוטעם קתולי בעולם אנגליקני, המצליח להתפרנס אך בדוחק מהוראת כינור ופסנתר, מעשיית עיבודים ומניצוח על תזמורות קטנות וחובבניות בערי שדה.

פריצת הדרך הגדולה באה ב-1899: תחת ידו של אלגר יצאה יצירה תזמורתית רבת היקף ושמה "וריאציות אַניגמה": בעקבי נושא חינוני שזר 14 וריאציות, כולן סקיצות מוסיקליות המתארות אותו, את רעייתו ותריסר מחבריו. היצירה רבת ההומור והמתזמרת היטב החלה מכה גלים.

בעקבותיהן של וריאציות אַניגמה באו שירי לכת בסדרה "הוד והדר" (Pomp and Circumstance), שתי סימפוניות, קונצ'רטו לכינור, קונצ'רטו לצ'לו, קנטטות, אורטוריות ושירים, מוסיקה קאמרית ויצירות לעוגב ולפסנתר. לאחר מות אשתו האהובה, שהייתה לו גם מנהלת, משווקת ומבקרת אינטליגנטית, כלו מקורות השראתו.

בין המשפיעים על אלגר מונים את רוברט שומאן, יוהאנס ברהמס, אנטונין דבוז'אק, אנטון רובינשטיין, פליקס מנדלסון וריכרד וגנר. ההתפעלות מאלגר בגרמניה קדמה להתפעלות ממנו במולדתו. אחרי הופעת הבכורה של האורטוריה "חלום גְרוֹנְטוּס" בדיסלדורף, ב-1901, כתב עתון בקלן: "אלגר יושב על כתפי ברליז, וגנר וליסט". ריכרד שטראוס קרא לו: "מייסטר אלגר, המוסיקאי האנגלי המודרני הראשון". המבקר ויליאם מאן כותב: "האנגלים נחשבים 'דגים קרים', אך במוסיקת אלגר מפעם מזג חסידם כשל לטיני".

ה"מבוא ואלגרו" נולד ב-1905, מרעיון של אוגוסט גֶר, מו"לו וחברו הטוב של אלגר. יגר הציע כי לרגל ייסודה של תזמורת חדשה אז - הסימפונית של לונדון - יכתוב אלגר "איזה סקיצו מבריק ומהיר". התוצאה היא דיאלוג ערני בין שתי קבוצות כלי קשת, רביעייה ותזמורת, כב"קונצ'רטו גרוסו" בארוקי.

ביצירה קטעי סולו יפים של הווילה והכינורות ופסקאות הרביעייה מהדהדות בחזרות התזמורת. ולעתים התזמורת הגדולה (הריפיינו) פשוט מרחיבה ומעמיקה את מרקם הרביעייה (הקונצ'רטו).

בפתיחה מוצג נושא, אך את פיתוחו מחליפה פוגה ("פוגה - שד משחת" דיווח אלגר לִיגֶר בעת הלחנתה). הנושא המרכזי הוא שיר עם וולשי ששמע אלגר מפי מקהלה בטיוול טבע שלו עם קרוליין במחוז קרדיגנשר שבוויילס. זה נושא המבוא והוא שב בֶּאֱלֶגְרוֹ וצָץ שוב בסיום, בקוֹדָה.

אלגרו מאסטוזו / רומנסה (אנדנסה קנטבילה) / רונדו (אלגרו ויואצ'ה)

במכתב ששיגר לאופולד מוצרט אל חברים בזלצבורג ובו רשמים ממסע קונצרטים בבירות אירופה עם בנו וולפגנג בן השבע, הוא כותב: "בוקר אחד התעורר וולפגנגר'ל בבכי. 'מה קרה?' שאלתי אותו. והוא ענה: 'עצוב לי שאנחנו לא יכולים לפגוש את [ידידנו הזלצבורגאים] הגנאואר, ונצ'ל, שפיצ'דר ו... לייטגב'".

נתמקד בשם האחרון. יוזף לייטגב היה נגן קרן וינאי מוכשר. הוא נמנה עם ידידי האחים היידן, וזמן מה אף ניגן בתזמורת אסטרהאזי. בשנת 1763 עקר לזלצבורג, לנגן שם בתזמורת הארכיבישוף הנסיך, וכך נקשרה ידידות בינו לבין משפחת מוצרט. בשנת 1777 חזר לייטגב לווינה, וארבע שנים אחר-כך, בשנת 1781, התקבע שם גם מוצרט, הפעם מלחין בן 25 ששמו הולך לפניו.

הקשר בין השניים התחדש על רקע הידידות הנושנה, אך גם מטעמי שיתוף פעולה מוסיקלי: מוצרט הוקיר את לייטגב כמעולה שבנגני הקרן שהכיר, ולו כתב את כל ארבעת הקונצ'רטי לקרן, כולם מפגני וירטואוזיות לסולן. ברבות הימים היו אלה לנכסי צאן הברזל של הרפרטואר הקלאסי.

יש להבין, כי הכלי שעמד לרשות נגני הקרן של הזמן ההוא היה "טבעי" ונטול ססתומים*. הקרן של עידן מוצרט דמתה לקרן נושאי הדואר או לקרן ציידי השועלים יותר מאשר לקרן הקונצרטי דהיום. את שינויי הצליל היה על הנגן להפיק במתיחת

שפתיים והרפיייתן, באימוץ הסרעפת לשם עיצוב עמוד האוויר, ובמניפולציות של יד ימין בתוך "הפעמון", הן לעמעום הקול ולהבהרתו, והן להשגת צלילים כרומטיים.

ארבעת הקונצ'רטי לקרן רצופים דיאלוגים ערניים בין הסולן לאנסמבל, אך מזגו המיוחד של מוצרט השיאו ללוות את אלה גם בהערות מילוליות סרקסטיות שרשם מעל לחמשות התווים והמיועדות לידידו לייטגב**. למשל, בפרטיטורת הרונדו של הקונצ'רטו מס' 1 כתוב באיטלקית: "נו, זוז כבר מר חמור... פרסטו... אומץ!... אוי ואבוי, איזה זיוף!... סיימת כבר? השבח לאל!!". ואם לא די בכך, בישרה ההקדשה לקונצ'רטו מס' 2 לעולם, כי היצירה הולחנה "בשל החמלה שחמל מר וולפגנג אמד'ה מוצרט על מר לייטגב החמור-שור-שוטה בעיר וינה בתאריך 27 במאי 1783".

הקונצ'רטו שלפנינו, מספר 4, הושלם ביוני 1786, ואין בו דברי ליצנות ושנינה,

אלא דבר אחר, המזמין פרשנויות הפוכות באשר לכוונת המלחין: מוצרט בחר לרשום את תווי הרונדו בשלל צבעים: בדיו ירוקה, כחולה, אדומה ושחורה. קל לראות גם בזה התעמרות של מוצרט בלייטגב, כרומז לו שבלא צבעים לא יידע להבין את מדרג הדינמיקה בפרק, אך מצד שני, אולי היה מעשהו הפעם בתום לב...

התזמור הוא: שני אבובים, שתי קרנות, קרן סולו (ובמקרה שלנו: פלוגלהורן) וכלי קשת. **הפרק הראשון**, אלגרו חגיגי במשקל 4/4, צוהל ומתרונון. הסולן מרבה לשוחח עם ארבעת כלי הנשיפה האחרים ועם האנסמבל כולו; באמצע הפרק מחדירה מודולציה פתאומית משב רוח טראגי, אך זה מתפוגג חיש מהר, והצהלה שבה לשלוט. קדנצה לקראת סיום הפרק מאפשרת לסולן להמריא על כנפי האלתור.

הפרק השני, רומנסה אטית במשקל 3/4, הוא שיר לירי כאריה אופראית. **הפרק השלישי** והאחרון, רונדו ערני ועליז במשקל 6/8, לא קל לביצוע גם למי שמנגן בכלי נשיפה מודרני בעל שלושה או אפילו ארבעה ססתומים. הפרק הווירטואוזי מבהיר הבהר היטב מדוע הסכים לייטגב לקבל בהכנעה את ההשפלות הנשנות של הגאון הצעיר ועז'הפנים - כדי לזכות מידי לעוד קונצ'רטו לקרן שבו יוכל לזהור.

*אלה פותחו רק בעשור השני של המאה ה-19.

**לייטגב היה חסר השכלה וניהל חנות גביות.

מוצרט כתב לגביו פעם "לייטגב - אינני יכול להתאפק מלהקניטו".

אל במת הקונצרטים האיטלקית בזכות ניקולו פגניני, שהתאים לו 20 וריאציות וכינר אותו בווירטואוזיות מעוררת קנאה. שופן, בבואו לספוד לפגניני, הלחין יצירה לפסנתר וגם בה הוואלס הזה. מעבדים נוספים עיבדו את "קרנבל בוונציה", ובהם הקלרניטן הצרפתי פול ז'אנז'ן (Jeanjean) והגיטריסט הספרדי פרנסיסקו טארגה (Tarrega).

ז'אן־בטיסט ארבו פרסם את הפנטזיה שלו לחצוצרה ולפסנתר ב-1864. הוא היה צנוע מן המופת שלו פגניני ובמקום עשרים וריאציות רשם שמונה בלבד, אך כמוהו סיים בקודה סוחטת מחיאות. את הגרסה שלפנינו לחצוצרה ולתזמורת כלי קשת עיבד מיכאיל נקריאקוב אביו של סרגיי במיוחד בעבור בנו, עוד בתקופה שבה, כמו לאופולד מוצרט, חנך את סרגיי וליווהו במסעות קונצרטים ברחבי תבל.

סרגיי נקריאקוב אמר פעם כי מאכזבות אותו מעט המחמאות על מהירות נגינתו. ההישג שהוא מחפש איננו וירטואוזיות לשמה, כי אם השירתיות הלירית שבה מנגן צ'לן, המשוחרר מן הצורך לחרוד מאתגרי הנשימה.

תשוקה עזה להראות לעולם כי מפגני הנתת הקשת של ניקולו פגניני, הכנר שזה עתה הלך לעולמו, עשויים למצוא אח ורע גם בכלי הנשיפה. יצירותיו הקצרות "פנטזיה מזחירה עפי" דון קרלוס לוורדי" ו"קרנבל בוונציה", מאתגרות נגני קורנט וחצוצרה רבים.

אשר ל"קרנבל", לא ונציה הורתו ולא קרנבל מכורתו. זהו שיר נפוליטני שנושא - איך לא? - אהבת אם, ושמו Oh, cara mamma mia (אמי היקרה). מששמע אותו המלחין הגרמני ריינהרד קייזר בעשור הראשון של המאה ה-18, שילבו בזינגשפיל (מעין אופרה) "הבגיידה הנעימה, או: קרנבל בוונציה".

עם הזינגשפיל הגיע השיר לגרמניה, ודורות של שרים הדביקו לו מילים, למן שירי מרזח מפולפלים ועד לשיר הילדים "לכובע שלי שלוש פינות", המלווה פנטומימה**. בשנת 1829 חזר ה"קרנבל"

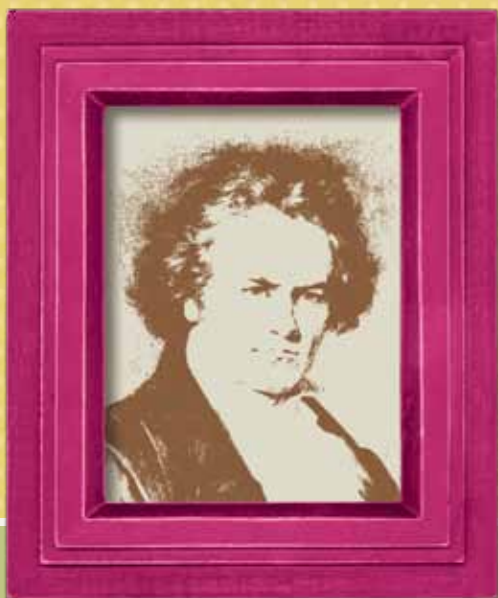
ב עוד התואר "פגניני של החצוצרה" נתגלגל לידי סרגיי נקריאקוב לתומו בהיותו ילד בן 13, עמל למענו הנשפן הצרפתי ז'אן־בטיסט ארבו בקדחתנות ובהתמדה לאורך כל חייו הבוגרים, מאה וחמישים שנים לפני כן.

המאה ה-19 הייתה רבת־חידושים בתחום טכנולוגיית כלי הנשיפה ממתכת. בתחילת המאה זכתה החצוצרה הטבעית לשסתומים, ובאמצעה פיתח הנשפן הבלגי אדולף סֶקס את הסקסופון וגרסאות משלו לכלים נוספים, וכך נולדו קרן־הסֶקס, הסֶקס־טֶרוֹמֶבָה והסֶקס־טֶבוֹה. סֶקס לא היה המפתח היחיד; רחוק מזה: ריבוי משפטי הפטנטים שבהם היה מעורב מעיד כי התחום סער וגעש.

וכאן נכנס לתמונה המלחין והמנצח הצרפתי ז'אן־בטיסט ארבו, נגן משובח בקרן סֶקס ובקוֹרְנֶט (מעין החצוצרה). ארבו נולד בליון, ובאמצע המאה ה-19 החל ללמוד חצוצרה בקונסרבטואר של פריס אצל פרנסואה דוֹרְנֶה (Dauverné), ראשון המנגנים בחצוצרת השסתומים. אט־אט מיצב את עצמו ארבו כווירטואוז בנגינת קורנט שסתומים וקרן סֶקס. הוא לימד נגינה בשני הכלים האלה, ובשנת 1864 פרסם ספר לימוד מכוון לנגינה בהם, המכונה "התנ"ך של הנשפנים*". שיטת ז'אן־בטיסט ארבו משמשת נגני כלי נשיפה של מתכת עד עצם היום הזה.

הוספת השסתומים הגדילה באופן ניכר את נקיין הצליל של כלי הנשיפה המודרניים ואת מהירות הנגינה בהם, וז'אן ארבו פיתח

*Grande méthode complète pour cornet à pistons et de saxhorn קרוי בפי נגן הקרן אלון ראובן "עמוד תווך מתודי".
**Mein Hut der hat drei Ecken. שיר כזה מושר כמוכן גם בארץ, אך במנגינה אחרת לגמרי.

דגדגום עם הגדולים

המלחינים הגדולים לילדים הקטנים

סדרה של 4 קונצרטים המציגה את המלחינים הגדולים של המוסיקה הקלאסית הסדרה מיועדת לבני 4-9 | מנחה: רוני פורת

הקונצרט האחרון בסדרה

4

היזן

יונתן שפנדורף מנצח
ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית
יום ד', 17.6.15 בשעה 17:00
מוזיאון תל אביב לאמנות
יום ה', 18.6.15 בשעה 17:00

3 איצירותיו של משהו

נועם זילברברג מנצח ופסנתרן
מתן דגן כינור

ירושלים: מנהל קהילתי הגבעה הצרפתית
יום ב', 30.3.15 בשעה 17:00

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות, אולם רקנאטי
יום ד', 1.4.15 בשעה 17:00

כרטיסים במשרדי התזמורת: 1-700-55-2000
ובאתר: www.jcamerata.com

מוזיאון תל אביב לאמנות

בשיתוף

1. אוברטורה ואלגרו / 4. פולקה /
5. הורה / 9. טנגו / 10. רקוויאם

גיל שוחט נולד בישראל ב-1973, ובתום לימודיו באקדמיה למוסיקה בתל אביב המשיך ללימודי תואר שלישי באקדמיה הלאומית למוסיקה סנטה צ'צ'יליה באיטליה ובאוניברסיטת קיימברידג' באנגליה. שוחט הלחין עד כה 9 סימפוניות, 12 קונצ'רטי, 4 אופרות ויותר מ-50 יצירות קאמריות ולכלי סולו. מוריו לקומפוזיציה היו אנדרה היידו, איזואן ונדור, אצ'יו קורגי, לוצ'יאנו פֶּרִיו ואלכסנדר גֶּהֶר (Goehr). בין מוסדות התרבות שהזמינו את יצירותיו: הביאנאלה בוונציה, פסטיבלי המוסיקה של לונדון, הונגקונג והעיר האסורה בבייג'ין והקרנגי הול בניו יורק.

בישראל בוצעו יצירותיו בכל המסגרות הבולטות, לרבות בפסטיבל ישראל ובאופרה הישראלית, ועל ידי התזמורות המובילות, ובהן הפילהרמונית הישראלית. יצירותיו משודרות בתחנות השידור של ישראל, צרפת ואיטליה, ב-BBC הבריטי וברדיו של מערב גרמניה. כמנצח וכפסנתרן שוחט הופיע עם כל התזמורות הישראליות ועם רבות בחו"ל וברסיטלים באירופה, בארה"ב ובישראל. בין מוריו לפסנתר היו רחל פיינשטיין ואריה ורדי בארץ, וסֶרְגֵּי פֶּרְטִיקוֹרולי ומריה קורצ'ו באיטליה.

שוחט הוא עורכן של 14 סדרות הסברת מוסיקה לקהל הרחב וכ-300 אירועים שנתיים בארץ ובעולם: קונצרטים, הרצאות ורסיטלים. הוא זכה בפרס התיאטרון על האירוע הבולט של השנה לאופרה

"אלפא ואומגה" (2001), פרס מלחין השנה על "צור וירושלים" (2004), הפרס הראשון בתחרות ארתור רובינשטיין להלחנה (1997), פרסי תחרויות האקדמיה למוסיקה, פרס תל-אביב לאומנויות הבמה, פרס ראש הממשלה למלחינים ופרס קרן קיסריה – אדמונד בנימין דהרוטשילד (2001).

דבר המלחין על יצירתו

בדנהיים היא הזרמשטט של הפולקה
כמו הנובלה של אפלפלד "באדנהיים, עיר נופש" ומחזהו של וֶסְקֶר "באדנהיים 1939", באה יצירתי לתאר אסקפיזם בעולם שבו ברברזם שטני פורר את התרבות האירופית והפילה אל תהומות האופל. הנפילה, היא הדקדנס, הולידה תוגה מעודנת וערגה נסרת, שאותן אני מחפש בכל יצירותיי.

"באדנהיים" היא פנורמה של סגנונות רבים במאה העשרים, קונצרטיים ופולקלוריסטיים. כל פרק בנוי באופן דואליסטי: הוא מקיים את הסגנון אשר לו הוא מחויב, אך הוא מנהל גם דיאלוג בין הסגנון המוסיקלי לבין "המצאיאות", המיוצגת בהבעה דיסוננטית אוונגארדית מבית מדרשה של דרמשטט, עיירה גרמנית שהייתה לאחד ממרכזי האוונגארד המוסיקלי האומנותי.

הגרסה המקורית של יצירתי "באדנהיים 1939" שילבה ספרות, מוסיקה ומחול. מֶסְפֶּר ליווה בקטעי עדות ופרשנות עלילה שנגולה בנגינת תזמורת, בתנועת להקת

שחקנים־רקדנים עוטי תלבושות, על רקע תפאורה ותאורה ובמעט זמרה. העלילה: קהל של נופשים יהודים בורגנים מתאסף כמדי שנה בבדנהיים, בציפיה לפתיחת פסטיבל האמנויות הסגוני. הוא דבק בהתעלמותו מסימני פורענות ההולכים ומתעבים, עד לשעת האיסוף בתחנת הרכבת, משם יובלו מזרחה.

הערב מוגשים לכם חמישה פרקים מתוך עיבוד לכלי קשת של היצירה המקורית, להרכב של שלושה כינורות, שתי ויולות, שני צ'לי וקונטרבס (או להכפלות של ההרכב הזה).

היצירה פותחת בנגינה חרישית, המציגה מטאפורית את הנושא הטראגי. הקונקרטיות תגיע מיד: כבמצעד סוריאליסטי יוצצו סגנונות מוסיקליים שונים, כל אחד סמל לאלמנט תיאטרלי חוץ־מוסיקלי. בשלב כלשהו יתפרק המבנה המוסיקלי, כהתפרקות המוסר, הסדר החברתי והקיום האנושי בווינה של 1939.

וכאן מופיע הינוקא. במקור השיר מושר על ידי ילד או זמרת סופרן צעירה בליווי התזמורת. בעיבוד הנוכחי, הכינור המוביל מנגן את השיר. המנגינה מתומצתת ופשוטה. זוהי קינה חסרת ציניות, אך גם חסרת רחמים של ילד בודד. כוונתי הייתה לטעת בה אסתטיקה ורוגע פנימי, אך עם אלה ייתכן שהיא הדבר האכזרי ביותר ביצירה כולה. כינור הסולו מנגן בליווי צלילים עיליים של כלי הקשת המלווים, נציגי המציאות חסרת התקווה, כנשמה העולה השמימה בפרידה כואבת ומתוקה.

מוזיאון תל אביב לאמנות בסדרה
סולנים בסערה עם
הקאמרטה הישראלית ירושלים

19 במאי 2015
יום ג', 20:30

מוזיאון תל אביב לאמנות

מוזיאון תל אביב לאמנות בסדרה
סולנים בסערה עם
הקאמרטה הישראלית ירושלים

יורי מדיאניק - מנצח ובאיאן (אקורדיון רוסי)
אולגה שאפס - פסנתר
אבי אביטל - מנדולינה

מנדלסון - שיר ללא מילים אופוס 67 מס' 4 (עיבוד לבאיאן)
סמיונוב - סוויטה בולגרית - סוויטה בולגרית לבאיאן
באך - קונצ'רטו בלה מינור, רי"ב 1041 (עיבוד למנדולינה)
באך - קונצ'רטו בפה מינור, רי"ב 1056 (עיבוד למנדולינה)
צ'ייקובסקי - קונצ'רטו לפסנתר מס' 1 אופוס 23

למידע נוסף ולרכישת כרטיסים 03-6077070

Tel Aviv Museum of Art

אלגרו / אנדנטה קון מוטו / מינואט:
אלגרו מולטו וטריו / אלגרו ויואצ'ה

ל שוברט לא הייתה עיר הולדתו וינה סביבה מחבבת וזירה להתנוצץ בה, כפי שהייתה להיידן, למוצרט ולבטהובן, שהגיעו אליה מערים אחרות. חברים הקיפו את פרנצי השמנמן, זה נכון, ונהנו לסעוד בחברתו ולהאזין לשיריו ב"שוברטיאדות", אך אל קהלים גדולים ולפרסום לא הגיע בחייו הקצרים. עובדה: כשניסה חבר של שוברט להשיג גושפנקא מוולפגנג גתה הגדול ללחנים שהתאים שוברט לשיריו, שאל הלה בספקנות "מיהו השוברט הזה?" ולא אישר.

לשיבה טובה לא הגיע, אך בזכות דחף יצירה וכישרון נדיר הצליח להפיק בעשור וחצי מעל אלף יצירות רבות הבעה ויופי: 600 שירים אמנותיים, תשע סימפוניות, יצירות קאמריות וליטורגיות, מוסיקה לפסנתר, אופרות ומוסיקת במה.

במלאת לו חמש החל ללמוד כינור ויסודות המוסיקה מאביו, פרנץ-יאודור. נגינת פסנתר למד מאחיו איגנץ, וממנצח המקהלה של הכנסייה הקרובה למד לשיר ולנגן באורגן. במהרה ניגן גם בוויולה, וכך צורף לרביעיית המשפחה: איגנץ ופרדיננד, כינור, אבא תאודור, צ'לו ופרנץ הקטן, ויולה.

בזכות שמיעתו הטובה וקולו הנעים התקבל שוברט באוקטובר 1808 למקהלת חצר הקיסר, כשבוחן המועמדים היה לא אחר מאשר אנטוניו סליירי. באותה הזדמנות התקבל שוברט גם כתלמיד בפנימייה

הקיסרית, ובה שכלל את יכולות הנגינה, השירה, התזמור וההלחנה. ככנר שני בתזמורת המוסד הרבה לנגן יצירות של היידן ומוצרט. שם גם קנה לו את רוב החברים שליווהו לאורך חייו.

על התבלטותו בימי הפנימייה כתב לימים חברו יוזף פון שפאון (von Spaun), כי כאשר הנחה סליירי את מוסיקאי החצר וְנָצֵל רוֹזֵ'צ'קָה ללמד את שוברט נגינה בצ'מבלו, הכריז המורה בנוכחות שוברט: "אני לילד הזה לא אוכל לתרום דבר. הוא כבר קיבל מאלוהים כל מה שנחוץ לו". קאפלמייסטר סליירי עצמו, עם כל מעמדו הרם, נטל את שוברט תחת חסותו ולימדו הלחנה במעונו הפרטי. גם אחרי שעזב

שוברט את הפנימייה, המשיך סליירי ללמדו בקביעות פעמיים בשבוע, עד לשנת 1816.

בשנה הזאת, התשע עשרה לחייו, חיבר שוברט את הסימפוניה שנשמע הערב. זו הייתה שנה עמוסה מאד ופורייה: הוא נאלץ לפצל את עתותיו בין ההוראה, מצוות אביו, לבין ההלחנה, ציפור נפשו. בפרץ שופע הלחין 100 שירים, את המיסה בדו מינור, את הסימפוניה הרביעית ואת הסימפוניה החמישית, זו שלפנינו.

החמישית היא שילוב בין מבנה ארכיטקטוני מושלם לבין תוכן לירי מלא חן. בהירות המבנה משקפת את מורשת מוצרט, אך המלודיות וההרמוניות כולן שוברט. **הפרק הראשון** (2/2 בסי במול) מהיר, בניגוד לפתיחות הסימפוניות הקודמות של שוברט. הנושא המרכזי של **הפרק השני** (6/8 במי במול) שמיימי אפילו במונחים שוברטיים, והמודולציות המתפתחות לאורכו מוליכות אותנו אל עולם הרגש של הרומנטיקה.

המינואט (3/4 בסול מינור) כרומטי ו**הטריו** שלו (3/4 בסול מז'ור) שקט ופסטורלי. **הפינלה** (2/4 שוב בסי במול) קצר, מהיר ושמח. קלרינטים, חצוצרות וטימפני נעדרים, אם מתוך בחירה ואם כי בתזמורת החובבים שבה ניגן ושלמענה הלחין את היצירה חסרו הכלים האלה.

שוברט שמע את הסימפוניה פעם אחת בלבד: בסתיו 1816, בביתו של אוטו הַטְּוִיג, מנהל תזמורת החובבים. לביצוע תזמורת מקצועית הגיעה החמישית רק בשנת 1841, שלוש עשרה שנים אחרי מות המלחין.

The Carnival of Venice

Charles Olivieri Munroe

conductor (Canada)

Sergei Nakariakov

trumpet and flugelhorn (Israel)

Edward Elgar (1857-1934)

Introduction and allegro for quartet
and string orchestra, op. 47

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Concerto for horn and orchestra no. 4
in E flat Major, K.495,
performed on flugelhorn

Jean-Baptiste Arban (1825-1889)

Variations on "The Carnival of Venice",
arr. for trumpet and strings

Intermission

Gil Shohat (1973)

Excerpts from the "Badenheim"
suite for strings

Franz Schubert (1897-1828)

Symphony no. 5 in B flat Major, D. 485

Karmiel / Performing Arts Center

Thursday, February 19 2015 at 20:30

Zichron Yaakov / Elma Arts Center

Friday, February 20 2015 at 13:00

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art

Saturday, February 21 2015 at 20:00

Akko / Municipal Conservatory

Monday, February 23 2015 at 20:00

Jerusalem / Jerusalem Theater, Henry Crown Hall

Tuesday, February 24 2015 at 20:00

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

Advisor: **Josef Bardanashvili**

The musicians

*principal player **assistant principal

1st Violin Matan Dagan* Natasha Sher* Carmela Leiman** Michael Boyaner Denice Djerassi Sophia Kirsanova Roman Yusupov	2nd Violin Andrea Hallam* Étienne Meneri* Eduard Reznik** Anna Kobzareva Michael Kontsevich Keren Shoshani	Viola Michael Plaskov* Doron Alperin Boris Rimmer Andrei Shapelnikov	Cello Yefim Eisenstadt* Marina Katz* Zvi Orleansky* Alexander Sinelnikov** Bass Dmitri Rozenzweig* Alexander Osipenko	Flute Esti Rofé* Oboe Muki Zohar* Ori Meiraz	Bassoon Mauricio Paez* Kristijonas Grigas French Horn Alon Reuven*
---	---	---	--	--	--

Honorary fellow violonist: Arik Kobiliansky

Guest Musicians: Julia Klain, violin; Noam Fresko, horn

Board of Directors and Members of Association

*Member of the board

Prof. Ruth Arnon*, Chairman Jacob Aizner* Dr. Hanan Alon Talma Barabash-Knoller, CPA Prof. Avi Ben Basat*	Prof. Shlomo Biderman Prof. Shmuel Cabilly Robert Drake Izaak Elron*	Prof. Menachem Fisch* Prof. Benny Geiger* Efrat Weiman Gershony Yair Green*	Prof. Moshe Hadani* Prof. Uri Karshon Raanan Kop, CPA* Nissim Levy	Yair Mendels Dov Shafir Baruch Shalev* Ilan de Vries*
---	---	--	---	--

Administration

General Manager: Ben-Zion Shira	Marketing Manager: Tamar Umansky	Legal Advisor: Adv. Ami Folman
Administrative Manager: Michael Kontsevich	Sales: Dagan Feder	Accountant: Sarit Yitshaki
Producer and Librarian: Moran Magen	Stage Manager: Valery Aksyonov	

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfatit) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
and by the generous support of various donors.

SEASON
31
2014-2015

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM

MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

**THE CARNIVAL
OF VENICE**